

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2015 - 9468

Doknr.
297303

Dato
17-12-2015

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 26.11.2015 stillet følgende spørgsmål nr. 78 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Marianne Jelved (RV) og Karina Adsbøl (DF).

Spørgsmål nr. 78:

"Vil ministeren kommentere SOU alm. del – bilag 78 (fortroligt), herunder forholde sig til, hvad en borger skal gøre, når vedkommende gentagne gange har klaget over en kommunal afgørelse og fået medhold i Ankestyrelsen, og kommunen ikke tildeler den rette hjælp efterfølgende? Vil ministeren igangsætte initiativer med henblik på, at sikre borgeres retssikkerhed særligt på området for hjemmetræning af børn med handi-cap?"

Svar:

1. Henvendelsen drejer sig om en konkret sag, hvor en borger med et hjerneskadet barn oplever forholdet til kommunen som meget besværligt.

Borgeren omtaler bl.a. flere sager om delvis tabt arbejdsfortjeneste, hvor kommunen gentagne gange har truffet afgørelse om nedsættelse eller ophør heraf. Borgeren har efter det oplyste fået medhold i flere af sine klager herover. Den seneste uden at kommunen ifølge det oplyste har reageret over for borgeren.

Borgeren omtaler desuden, at hun på trods af flere henvendelser til kommunen om manglende trivsel i det anviste almindelige tilbud, ikke af kommunen blev oplyst om mulighed for hjemmetræning. Da borgeren blev opmærksom på muligheden og ansøgte herom, afslog kommunen ansøgningen, da kommunen ikke fandt, at borgerens barn var omfattet af personkredsen for hjemmetræning. Borgeren klagede herover til Ankestyrelsen, som ifølge et vedlagt bilag har truffet afgørelse om, at barnet er omfattet af personkredsen, og på den baggrund har hjemvist sagen til kommunen med henblik på vurdering af de øvrige betingelser for at modtage hjemmetræning.

2. Først og fremmest vil jeg gerne understrege, at det er meget beklageligt, at borgeren ikke føler, at kommunen aktivt samarbejder med borgeren om sagerne, men derimod føler, at kommunen modarbejder borgeren, herunder ved behandlingen af klagesager.

Et godt og konstruktivt samarbejde mellem borger og kommune om at understøtte f.eks. gode rammer for et barns tarv og trivsel er af meget stor betydning.

Det kan imidlertid ikke altid undgås, at en kommune og en borger kan have forskellige opfattelser og vurderinger af, hvilke ydelser der i det konkrete tilfælde er nødvendige.

I de tilfælde må kommunen redegøre for baggrunden for sin afgørelse, herunder i forhold til det relevante lovgrundlag, og – hvis borgeren klager – sørge for en ordentlig

behandling af klagesagen ved bl.a. at videresende klagen til klageinstansen og at besvare henvendelser fra klageinstansen inden for rimelig tid.

Hvis klageinstansen har truffet afgørelse i en sag, kan det kommunale tilsyns såkaldte fogedfunktion være relevant, hvis en kommune ikke følger afgørelsen.

3. Det kommunale tilsyn, som efter lov om kommunernes styrelse varetages af Statsforvaltningen med ministeriet som overordnet myndighed, viger, i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage stilling til den pågældende sag.

Ved sager, der behandles af klageinstanser som f.eks. Ankestyrelsen, kan Statsforvaltningens såkaldte fogedfunktion dog fortsat være aktuel.

Fogedfunktionen indebærer, at Statsforvaltningen, når det er påkrævet, vil kunne pålægge en kommune, der nægter at efterleve en konkret bindende afgørelse fra en klageinstans, at gøre dette. Fogedfunktionen kan også være aktuel, hvis en borger eller klageinstansen oplever, at en kommune ikke svarer på anmodninger om oplysninger fra klageinstansen eller ikke videresender en klage til klageinstansen.

Statsforvaltningen har som led i fogedfunktionen om fornødent mulighed for at træffe afgørelse om tvangsbøder til de medlemmer af kommunalbestyrelsen, der er ansvarlige for, at kommunalbestyrelsen undlader at udføre en foranstaltning, som den efter lovgivningen har pligt til at udføre, jf. § 50 b i lov om kommunernes styrelse. I praksis er dette dog yderst sjældent nødvendigt, da kommunerne som helt klart udgangspunkt reagerer umiddelbart ved modtagelse af Statsforvaltningens henvendelse.

Statsforvaltningen beslutter selv, om der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag.

Statsforvaltningens kompetence til at bistå med at gennemtvinge afgørelser fra en klageinstans over for en kommune er afgrænset til indholdet af klageinstansens afgørelse i den konkrete sag. Statsforvaltningen kan ikke ændre afgørelsen.

Om fogedfunktionen er aktuel, afhænger således af de konkrete forhold.

4. Klageinstansen i forhold til kommunale afgørelser inden for det sociale område er normalt Ankestyrelsen. Det er f.eks. tilfældet i forhold til kommunale afgørelser om tabt arbejdsfortjeneste og hjemmetræning efter serviceloven.

Ankestyrelsen kan efter retssikkerhedslovens § 68, stk. 2, træffe afgørelse om afvisning, stadfæstelse, hjemvisning, ophævelse eller ændring af den afgørelse, der er klaget over.

Ankestyrelsens afgørelser vil således ikke i alle tilfælde klargøre, hvilken konkret ydelse borgeren er berettiget til, og som kommunen dermed har pligt til at levere til den enkelte borger.

Hvis Ankestyrelsen f.eks. *hjemviser* en sag til kommunen, vil kommunen have pligt til at træffe en ny afgørelse på et korrekt juridisk og fagligt grundlag. Hjemvisning af en sag kan f.eks. ske, hvis sagen ikke har været tilstrækkeligt oplyst, hvis kommunen har undladt at inddrage væsentlige faktuelle oplysninger om borgerens forhold, eller hvor flere betingelser skal være opfyldt for at berettige til en ydelse, og klagesagen alene har omhandlet dele af disse. I disse tilfælde vil Ankestyrelsen ved en stillingtagen til alle sagens elementer kunne risikere at afskære borgeren fra en prøvelse af sagen i to instanser.

Der gælder ikke en fast tidsfrist for, hvornår en kommune skal have afsluttet behandlingen af en hjemvist sag.

Hvis Ankestyrelsen har hjemvist en sag, og kommunen skal træffe en ny afgørelse, men Ankestyrelsen ikke har anvist, hvad afgørelsen skal gå ud på, kan Statsforvaltningen således alene – og kun hvis det er påkrævet – bistå med at få kommunen til at træffe en ny afgørelse, men ikke anvise, hvad afgørelsen skal gå ud på.

Hvis Ankestyrelsen *ændrer* kommunens afgørelse og bestemmer, at borgeren har krav på en anden ydelse end den ydelse, kommunen havde truffet afgørelse om, vil kommunen have pligt til at sikre, at borgeren får den ydelse, som Ankestyrelsen har truffet afgørelse om.

En kommune skal uden unødigt forsinkelse efterleve en bindende afgørelse, der er truffet af en klageinstans.

Hvis man som borger oplever, at en kommune ikke følger en afgørelse fra f.eks. Ankestyrelsen, har man således mulighed for at kontakte Statsforvaltningen med henblik på at Statsforvaltningen kan bistå med at få kommunen til at overholde afgørelsen.

Det forudsætter dog også i denne situation, at Ankestyrelsens afgørelse anviser, hvilken konkret ydelse borgeren er berettiget til, og som kommunen dermed har pligt til at levere til den enkelte borger.

6. I spørgsmålet rejses videre, om jeg vil igangsætte initiativer med henblik på at sikre borgeres retssikkerhed særligt på området for hjemmetræning af børn med handicap.

De spørgsmål, som borgeren rejser om kommunens forvaltning, Ankestyrelsens behandling af klager, kommunens opfølgning herpå m.v., jf. oven for under 1, afspejler efter min opfattelse den generelle debat om retssikkerheden på det sociale område, som har stået på igennem længere tid.

Dette er også spørgsmål, som jeg har drøftet med udvalget ved både samråd og ved besvarelse af spørgsmål, og som jeg ser frem til fortsat at drøfte med udvalget. For det er bestemt vigtige spørgsmål.

Som følge af, at spørgsmålene gør sig gældende generelt inden for det sociale område, finder jeg det mest hensigtsmæssigt at søge at håndtere disse generelt og ikke alene inden for enkeltområder.

De tiltag, jeg har og vil igangsætte for at søge at håndtere udfordringerne, er bl.a. beskrevet i mit svar af 9. december 2015 på SOU alm. del spørgsmål 41, som er vedhæftet.

7. Særligt i forhold til retssikkerheden på hjemmetræningsområdet kan det oplyses, at dette emne blev drøftet under forhandlingerne om den politiske aftale om revisionen af hjemmetræningsreglerne, som alle folketingets partier tilsluttede sig den 9. oktober 2015. Baggrunden for disse drøftelser var blandt andet oplysninger om flere konkrete sager, som forligskredsen havde fået forelagt af foreningen Hjernebarnet.

Drøftelserne førte til en bred enighed om, at der i dag er udfordringer med de kommunale sagsbehandlingstider, at kommunalbestyrelsen bør have særligt fokus på at sikre en hurtig sagsbehandling, samt at det er vigtigt, at de kommunale sagsbehandlere har et godt kendskab til reglerne og er opmærksomme på at informere forældrene om muligheden for at hjemmetræne.

Aftalepartierne blev på den baggrund enige om, at det er afgørende for at opnå en positiv effekt af lovrevisionen, at der igangsættes initiativer, som samlet set skal styrke

forældres og kommuners kendskab til reglerne og styrke sagsbehandlingen på området, blandt andet gennem en opdatering af håndbogen om hjemmetræning.

Denne enighed er både afspejlet i aftaleteksten fra 9. oktober 2015 og i det udkast til lovforslag, som har været sendt i ekstern høring fra den 12. november til den 10. december 2015.

For at indskærpe vigtigheden af hurtig sagsbehandling over for kommunerne vil budskabet herom komme til at fremgå klart af den orienteringsskrivelse, som alle kommuner vil få tilsendt, såfremt lovforslaget bliver vedtaget.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann